

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет (інститут) географічний

Кафедра фізичної географії

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

**EUROPEAN GREEN DEAL: ЄВРОПЕЙСЬКІ ПОЛІТИКИ ТА ЛОКАЛЬНА
ПРАКТИКА**

підготовки _____ магістра _____
(назва освітнього рівня)

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «European Green Deal: європейські політики та локальна практика» підготовки *магістра*

Розробник: Фесюк В. О., завідувач кафедри фізичної географії, д. г. н., проф.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної / освітньо-наукової / освітньо-творчої програми:

Нетробчук І.М.

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри фізичної географії

протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

(Фесюк В. О.)

© Фесюк В. О., 2025

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Денна/заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна/заочна форма навчання	Галузь знань: Е Природничі науки, математика та статистика Спеціальність: Е4 Науки про Землю Освітньо-професійна програма: Гідрологія	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120 год./ 4 кредити		Рік навчання – 1
		Семестр – 1
ІНДЗ: немає		Лекції – 10/4 год.
		Практичні (семінари) – 14/6 год.
		Лабораторні – 0 год.
		Самостійна робота – 88/96 год.
Мова навчання	Консультації – 8/14 год	
	Форма контролю: залік (2 семестр)	
	Українська	

Інформація про викладача

Викладач	Фесюк Василь Олександрович
Науковий ступінь	Доктор географічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Завідувач кафедри фізичної географії
Профайл	https://wiki.vnu.edu.ua/wiki/Фесюк_Василь_Олександрович
Телефон	+380996356494
e-mail	vasyl.fesyuk.@vnu.edu.ua
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
Консультації	Очні консультації: 2 академічні години кожен понеділок 16.35-17.55, аудиторія С-609

Анотація

Дисципліна присвячена вивченню European Green Deal (EGD) — фундаментальної стратегії ЄС, спрямованої на перехід до кліматично нейтральної та ресурсоефективної економіки. Курс поєднує аналіз глобальних європейських політик (енергетика, біорізноманіття, стале сільське господарство, циркулярна економіка) із практичними аспектами їх реалізації на рівні територіальних громад України. Особлива увага приділяється адаптації європейських екологічних стандартів до локальних практик, розробці планів сталого розвитку та залученню «зелених» інвестицій у контексті євроінтеграції України.

Мета курсу – формування у здобувачів вищої освіти фахових компетентностей щодо сутності Європейського зеленого курсу, здатності критично оцінювати європейські екологічні політики та розробляти ефективні механізми їх впровадження в локальну практику для забезпечення сталого розвитку територій.

Завдання курсу.

Теоретичні: ознайомити з ключовими напрямками та законодавчою базою European Green Deal, вивчити інструменти «зеленого» переходу: від стратегій біорізноманіття до політики «Farm to Fork» (від ферми до виделки), дослідити роль кліматичної дипломатії та міжнародних зобов'язань України.

Практичні: навчити аналізувати стан довкілля на локальному рівні відповідно до європейських індикаторів, сформувані навички розробки локальних проектів у сфері енергоефективності, управління відходами та екологічного менеджменту, опанувати методику залучення громадськості та бізнесу до реалізації екологічних ініціатив.

Науково-дослідницькі: розвинути здатність до порівняльного аналізу європейських практик та українських реалій, навчити обґрунтовувати управлінські рішення на основі принципів сталого розвитку та оформлювати результати досліджень у формі стратегій або проектних пропозицій.

Soft skills

Під час вивчення освітнього компоненту формуються наступні soft skills: аналітичне мислення, критичне мислення, тайм-менеджмент, автономність та самодисципліна, вміння вирішувати складні проблеми, цифрова грамотність, адаптивність, уважність до деталей, візуалізація даних, навички презентації та комунікації результатів.

Структура освітнього компонента для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Самостійна робота	Конс.	Форма контролю*/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади ЄЗК						
Тема 1. Концептуальні основи та архітектура European Green Deal	10	2		8		ДС, РЗ, РВР /9
Тема 2. Кліматична політика та стратегії адаптації	14	2	2	8	2	ДС, РЗ, РВР /8
Тема 3. Нульове забруднення та якість водних екосистем	12		2	10		ДС, РЗ, РВР /8
Тема 4. Збереження біорізноманіття	12		2	8	2	ДС, РЗ, РВР /10
Контрольна робота						Т/15
Разом за змістовим модулем 1	48	4	6	34	4	50
Змістовий модуль 2. Практичне застосування ЄЗК.						
Тема 5. Циркулярна економіка та стале природокористування.	25	2	4	17	2	ДС, РЗ, РВР /10
Тема 6. Практичні інструменти моніторингу: ДЗЗ та ГІС	23	2	2	17	2	ДС, РЗ, РВР /10
Тема 7. Локалізація EGD: від європейської стратегії до громад України.	24	2	2	20		ДС, РЗ, РВР /15
Контрольна робота						15
Разом за змістовим модулем 2	72	6	8	54	4	50
Усього годин	120	10	14	88	8	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, РВР

– робота з веб-ресурсами, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо

Структура освітнього компонента для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Самостійна робота	Конс.	Форма контролю*/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади обробки і аналізу супутникових знімків						
Тема 1. Концептуальні основи та архітектура European Green Deal	12	2		10		ДС, РЗ, РВР /9
Тема 2. Кліматична політика та стратегії адаптації	12		2	10		ДС, РЗ, РВР /8
Тема 3. Нульове забруднення та якість водних екосистем	14			10	4	ДС, РЗ, РВР /8
Тема 4. Збереження біорізноманіття	14			10	4	ДС, РЗ, РВР /10
Контрольна робота						15
Разом за змістовим модулем 1	52	2	2	40	8	50
Змістовий модуль 2. Практичне застосування даних дистанційного зондування Землі.						
Тема 5. Циркулярна економіка та стале природокористування.	22		2	18	2	ДС, РЗ, РВР /10
Тема 6. Практичні інструменти моніторингу: ДЗЗ та ГІС	24	2		20	2	ДС, РЗ, РВР /10
Тема 7. Локалізація EGD: від європейської стратегії до громад України.	22		2	18	2	ДС, РЗ, РВР /10
Тема 5. Циркулярна економіка та стале природокористування.						Т/15
Разом за змістовим модулем 2	68	2	4	56	6	50
Усього годин	120	4	6	96	14	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / РС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, РВР – робота з веб-ресурсами, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо

Завдання для самостійного опрацювання

1. Історичні передумови появи European Green Deal: чому традиційна екологічна політика ЄС потребувала трансформації?
2. Концепція «кліматичної нейтральності» до 2050 року: основні етапи та виклики для країн-членів ЄС.
3. Вплив російської агресії на енергетичну безпеку Європи та прискорення переходу до відновлюваних джерел (план REPowerEU).
4. Механізм справедливого переходу (Just Transition Mechanism): як ЄС підтримує регіони, що залежать від вугільної промисловості?
5. Механізм прикордонного вуглецевого коригування (СВАМ): які ризики та можливості він створює для українського експорту?
6. Роль водневої енергетики в декарбонізації промисловості: чи може Україна стати «водневим хабом» для Європи?

7. Концепція «хвилі реновації» (Renovation Wave): як модернізація житлового фонду сприяє досягненню цілей EGD?
8. Енергетична демократія: розвиток енергокооперативів та роль малих громад у виробництві чистої енергії.
9. Циркулярна економіка vs лінійна: аналіз життєвого циклу продукту за стандартами ЄС.
10. Стратегія ЄС щодо текстилю та пластику: як локальні громади можуть зменшити обсяги відходів, що не переробляються?
11. Роль цифрових технологій («подвійний перехід» — цифровий та зелений) у досягненні кліматичних цілей.
12. Стратегія «Farm to Fork» (Від ферми до виделки): переваги та бар'єри для українських виробників органічної продукції.
13. Скорочення використання пестицидів та антибіотиків у сільському господарстві: європейські норми та українська практика.
14. Стратегія біорізноманіття до 2030 року: розширення мережі природоохоронних територій (Emerald Network) в Україні.
15. Ревіталізація річок та відновлення природних заплав як метод адаптації громад до кліматичних змін (паводків та посух).
16. Угода про асоціацію між Україною та ЄС: які екологічні Директиви є пріоритетними для імплементації?
17. «Зелене» відновлення України після війни: як відбудувувати міста за принципами «build back better»?
18. Екологічна освіта та просвіта: як змінити поведінкові звички населення на рівні локальної громади?
19. Джерела фінансування «зелених» проєктів: аналіз можливостей фондів LIFE, Horizon Europe та програм транскордонного співробітництва.
20. Кліматичний аудит громади: з чого почати розробку локального плану дій зі сталого енергетичного розвитку та клімату (SECAP)?

Методи та форми навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь, бесіда: відбувається з використанням традиційних засобів навчання у поєднанні з засобами ІКТ.

Наочні методи: мультимедійні презентації.

Практичні методи: розв'язування задач з професійно-орієнтованим змістом.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації: дискусії і диспути, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Методи контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, дискусія, модульний контроль за допомогою тестування, залік.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, вміння самостійно критично оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрямки власного навчального процесу, самоаналіз.

Форми роботи: індивідуальна, групова, фронтальна.

Форми організації навчання: лекційні заняття, практичні заняття, самостійна робота студентів, контрольні заходи.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи;
- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати усі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Самостійно вивчати матеріал пропущеного заняття, за умов не виконання завдань практичних занять відпрацювати їх під керівництвом викладача та захистити у час передбачений графіком консультацій викладача.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до -25 %). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Підсумковий контроль

Оцінювання здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>)

Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач за:

- поточну роботу з відповідних тем;
- виконання завдань з відповідних тем (під час аудиторного заняття та на платформі електронного курсу Moodle);
- контрольна робота;
- самостійна робота.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на окремих його завершальних етапах у формі заліку.

Шкала оцінювання

Переведення оцінок, виражених у балах за 100-бальною шкалою, в лінгвістичну шкалу та шкалу ECTS здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Кицюк І. В., Науменко Н. С., Присяжнюк В. В. Європейський «Зелений курс»: можливості та наслідки для українського бізнесу. Економіка та суспільство. 2023. № 56. DOI : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-87>
2. Україна-2023: Перемога і підготовка до відновлення. European Business Association. URL: <https://eba.com.ua/ukrayina-2023-peremoga-i-pidgotovka-do-vidnovlennya>.
3. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. United Nations. URL: <https://sdgs.un.org/2030agenda>
4. European Commission. Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions The European Green Deal (COM/2019/640 final). Eur-Lex: URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2019%3A640%3AFIN>
5. European Green Deal. European Council. Council of the European Union : веб-сайт. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/green-deal/>
6. The European Green Deal. European Commission. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
7. Sustainability and circular economy. European Commission. URL: https://ec.europa.eu/growth/industry/sustainability_en
8. Кицюк І. В. Бізнес та промисловість. Зелений і безпечний Європейський Союз : монографія / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), І. В. Кицюк, Н. І.

Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, В. Й. Лажніка. Луцьк : Вежа-друк, 2023. 592 с. С. 193–207.

9. Андрусевич Н. Синхронізація політики з Європейським зеленим курсом. Інтеграція в рамках Асоціації: динаміка виконання Угоди між Україною та ЄС : аналітичний звіт. Вид. 5-те доп. / за ред. В. Мовчан та І. Коссе. Київ, 2023. 196 с. С. 177–187.

Додаткова

1. Making Europe's businesses future-ready: A new Industrial Strategy for a globally competitive, green and digital Europe. European Commission. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_416
2. Communication from The Commission. A New Industrial Strategy for Europe. Eur-Lex. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020DC0102>
3. Industrial policy. European Commission. URL: https://ec.europa.eu/growth/industry/policy_en
4. European industrial strategy. European Commission. URL: https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/strategy_en#industrial-strategy-2020

Інтернет-джерела:

1. Україна-2023: Перемога і підготовка до відновлення. European Business Association : веб-сайт. URL: <https://eba.com.ua/ukrayina-2023-peremoga-i-pidgotovka-do-vidnovlennya>.
2. Green Deal. eu4ukraine : веб-сайт. URL: <https://eu4ukraine.eu/en/greendeal-en>